

ÇEKİM EKLERİ

İsimlere, isim soylu sözcüklere veya fiillere gelerek diğer sözcüklerle anlam ilişkisi kurmayı sağlayan ekler **çekim ekleri** denir. Çekim ekleri sözcüğün anlamını tamamen değiştirmez. Çekim ekleri sözcüğün yapısını değiştirmez. Çekim ekleri ikiye ayrılır:

1- İSME GELEN ÇEKİM EKLERİ

- a) Çoğul (Çokluk) Eki
- b) İyelik (Aitlik) Eki
- c) Hâl (Durum) Eki
- d) İlgi (Tamlayan) Eki
- e) Eşitlik Eki
- f) Vasıta Eki
- g) Ek Eylem

2- FİİLE GELEN ÇEKİM EKLERİ

- a) Haber (Zaman) Kipleri
- b) Dilek-Şart Kipleri
- c) Kişi Ekleri
- d) Ek Eylem

ÇOĞUL (ÇOKLUK) EKİ

-lar/-ler

Sözcükteki varlığın ya da kavramın sayıca birden fazla olduğunu gösterir.

Ağaç=Tekil Ağaç-lar=Çoğul

Çiçek=Tekil Çiçek-ler=Çoğul

Not: Ünlü insanların isimlerinden sonra getirilirse saygı veya benzerlik anlamı katar.

Bu ülkede kolay yetişmiyor **Sergen Yalçınlar**=Benzerlik

Müdür Beyler de buradalarmış=Saygı

Not: boy, yer, millet adlarından sonra getirilirse genelleme anlamı katar.

Aydınlılar bu sene yağmura açtı.

Birinci Dünya Savaşı'nda **Almanlar Türklerin** müttefikiydi.

Not:Kişi ve akrabalık bildiren adlara getirilirse topluluk veya aile anlamı katar.

Aliler maça çıkmayacaklarmış=Topluluk

Akşam **amcamlar** bize gelecekler=Aile

Not:Zaman anlamı olan sözcüklere geldiğinde her zaman anlamı katar.

Geceleri süt içerim.

Yazları tatile gideriz.

Not:Bazı adlara geldiğinde abartma anlamı katar.

Sınavı geçince **dünyalar** benim oldu.

Not:Bazı adlara geldiğinde yaklaşık anlamı katar.

Pazarda beş **yaşlarında** bir erkek çocuğu kaybolmuştur.

Not:Bazı adlara geldiğinde yaklaşık anlamı katar.

Pazarda üç **yaşlarında** bir kız çocuğu kaybolmuştur.

UYARI!Unutulmamalıdır ki çoğul eki sadece isim ya da isim soylu sözcüklere gelir. Fiillere gelirse çoğul eki değil 3. Çoğul Şahıs eki olur.

Araba-lar:çoğul eki

okudu-lar:3. Çoğul şahıs eki

UYARI!Çoğul ekleri sadece çokluk anlamında kullanıldığında özel isimlerden kesme işaretiyle ayrılır. Diğer anlamlarında ayrılmaz.

İYELİK (AİTLİK) EKLERİ

İsimde söylenen varlık ya da kavramın kime veya neye ait olduğunu gösteren eklerdir. Bu sebeple aitlik eki de denir.

ÇEKİM EKLERİ

Benim	kalem- im	1. Tekil İyelik Eki
Senin	kalem- in	2. Tekil İyelik Eki
Onun	kalem- i	3. Tekil İyelik Eki
Bizim	kalem- imiz	1. Çoğul İyelik Eki
Sizin	kalem- iniz	2. Çoğul İyelik Eki
Onların	kalem- leri	3. Çoğul İyelik Eki

Silgi- m	Silgi- miz
Silgi- n	Silgi- niz
Silgi- (s)i	Silgi- leri

HÂL (DURUM) EKLERİ

İsim ya da isim soylu sözcüklere gelerek belirtme, bulunma, ayrılma anlamı katan eklerdir. Bu ekler 5'e ayrılır:

1- Belirtme Hâli -ı/-i/-u/-ü

Eklendiği sözcüğü belirtmek için kullanılır. Bu eki almış sözcükler yüklemde yapılan işten etkilenen kısımdır. Yükleme "Neyi?", "Kimi?" sorularından birini sordüğümüzde cevap alıyorsak bu cevaplarda belirtme hâl eki vardır.

Kitap-**ı** (kitabı) bana ver. (neyi)

Ahmet-**i** çok severim. (kimi)

UYARI!: Bu ek 3. Tekil İyelik ekiyle karışabilir. Karıştırmamak için bu ekin olduğu sözcükten önce "onun" sözcüğü getirmeliyiz. Getirdiğimizde anlamlı oluyorsa İyelik olmuyorsa belirtmedir.

2- YÖNELME HÂLİ -a/-e

İsme eklendiğinde bir yere ya da zamana yönelme anlamı katar.

Yarın İstanbul-**a** kar yağacakmış.

Sene-(y)**e** yine buluşuruz.

3- BULUNMA HÂLİ -da/-de/-ta/-te

İsme eklendiğinde bir yerde ya da zamanda bulunma anlamı katar.

Fatih eve 8-**de** gelecekmış.

Öğretmen seni sınıf-**ta** bekliyor.

4- AYRILMA HÂLİ -dan/-den/-tan/-ten

İsme eklendiğinde ayrılma anlamı katar.

Amcamlar Almanya-**dan** bizi ziyarete geldiler.

Market-**ten** çikolata aldım.

5- YALIN HÂL

Diğer hâl eklerini almamış isim ya da isim soylu sözcükler yalın hâldedir.

Öğrenciler, simitçi, sokak, masa...

İLGİ(TAMLAYAN) EKLERİ -ın/-in/-un/-ün

Bir isim y da isim soylu sözcüğün başka bir isimle ilgisini göstermek için kullanılır.

Kapı-(n)**ın** kolu gönlüm-**ün** sultanı

Çiçek-**in** rengi

HATIRLATMA!

Tamlayan Ekleri = İlgî Ekleri

Tamlanan Ekleri = İyelik Ekleri

Dedem-in fiş-i

Tamlayan Tamlanan